

EL SABER I LA SOSPITA¹

Les paraules encarnen sentibles el món
fan sonores diversa i humana la vida
Retirat vora el mar del meu menorquí Walden²
entre espelmes començ aquest Tractat d'enyor
Jo que il·lús pretenia crear un nou llenguatge
desmuntar l'ordre lògic i fals del discurs
fer esclatar la sintaxi cremar la gramàtica
ara veig en la nit Madelstam³ llegint Dante
entre el fred dels combois deportats que travessen
fumejant oxidats l'agre infern de Sibèria
Molts en fan indolents d'escriure un artifici
un joc d'ismes brillant però hi ha dictadures
i la mort i el dolor de mirada assassina
i la fam que devasta amb vergonya la terra
Tanta sang pot omplir denigrant tots els llibres
¿No són més que poetes en temps de misèria?⁴
Desanat com Van Gogh pint amb versos estels⁵
i escrivisc passional lluny de cercles i grups
De vegades m'embosc per fugir del neguit
No faig comptes tallar-me cap lòbul d'orella⁶
Si són actes els mots⁷ estaria molt bé

¹ Decantat temporalment del món per fer més meves les paraules de sant Agustí: “però jo volia saber, no sospitar”, m’he dedicat a llegir, passejar i escriure en la soledat hivernenca de Macaret.

² Walden és el nom del lloc on Thoreau es va retirar durant dos anys i dos mesos a viure en una cabana de llenya que s’havia fet ell mateix i és el títol del seu llibre més famós.

³ Mandelstam va escriure “Converses amb Dante” i quan el van empresonar per dissident llegia la “Divina Comèdia” dins la cel·la.

Enfront del nihilisme més arrauxat i capaç de dinamitar la cultura, vull interposar la imatge del poeta que, enmig del caos, el dolor, l’absurd i la repressió política, troba sentit i veritat en la Literatura.

⁴ Hölderlin: “... i què fer mentrestant; què dir / jo no ho sé, i ¿per a què poetes en temps de misèria?”. (Elegia “Pa i Vi”, n. 7).

⁵ Van Gogh: “A vegades tenc una necessitat terrible de –vols que ho digui?– religiós. Llavors surt fora de nit a pintar les estrelles”. (Cartes a Theo. n. 545).

⁶ Famós episodi de la vida de Van Gogh en què el pintor, després d’una encesa discussió amb Gauguin, es va mutilar l’orella esquerra.

⁷ Wittgenstein: “Les paraules són també actes”.

que un poema pogués subvertir un ordre injust
o salvar de la fam i el dolor qualque vida
Ben mirat un poeta en el fons no és gran cosa
purifica el dialecte malalt de la tribu⁸
Amistós rellegesc Leopardi i Novalis
o reveig fascinat Dreyer i Rossellini
Sé setjat per l'absurd que estimar té sentit
i l'enveja envileix avara la cultura
En un temps ja perdut tot açó va ser una illa
on vivíem d'al·lots amb les portes obertes
Paradís massacrat ara sent com els grius
canten amb Couperin les *Leçons de Ténèbres*
i els àngels de la mort van de whiskys per pubs
Veig l'església d'Auvers sota un sol cru d'estiu
un camp de blat amb corbs on sona trist un tret⁹
És tan bell el contrast de la tinta amb el blanc
del paper engargotat que un pot fer com Narcís¹⁰
i engatar-se de sons a una torre d'ivori
Hi ha polítics podrits hi ha banquers gominats
fent discursos casposos salvant la moral
Hi ha universos de por hi ha feixistes tendríssims
torturant estudiants fent agonitzar gent
Hi ha les Mares de Maig¹¹ Galeano escrivint
amb les venes obertes *Memòria del foc*
i Sábato exhumant l'Informe per a cecs
*Ah les torts de la rime aquells vells sanglots longs
des violons de l'automne*¹² Hi ha barraques de fang
cementeris ardents de misèria i brutícia
Cada platja a l'hivern s'ompl entre alga de munts
de deixalles tirades pels rics des de iots

⁸ T. S. Eliot: "Ja que el nostre interès era el llenguatge, i el llenguatge / ens impulsava el dialecte de la tribu / ...". (Quatre Quartets: Little Gidding).

⁹ "L'església d'Auvers" i "Camp de blat amb corbs" són dos quadres de Van Gogh.

¹⁰ Narcís: personatge de la mitologia grega que insensible a l'amor de les donzelles s'enamorà de la seva pròpia imatge reflectida en l'aigua d'una font.

¹¹ Mares de Maig: mares dels desapareguts durant la dictadura militar argentina que es manifesten cada setmana a la Plaça de Maig per demanar justícia.

¹² Verlaine: "O qui dira les torts de la Rime!" "Oh, qui dirà els mals de la Rima" (Art Poètica) "Les sanglots longs / Des violons / De l'automne / Blessent mon coeur / D'une langueur / Monotone. "Els llargs sanglots / Dels violins / Tardorencs / Punyen mon cor / D'un llanguiment / Monòton". (Cançó de tardor).

que elegants i festius solquen àgils les aigües
resplendents on s'esborra el llegat grec d'Ulisses
El fantasma del Che crema invicte un vell mapa
de silencis i mines sagnants de salnitre
A les sorres de Margate¹³ un home eixorcat
descompon en fragments el discurs d'una vida
¿D'on ve el verd remoreig d'esvanits sivinars?
¿D'on el vol d'invisibles milans i estornells?
Algú crida enrampat a una tàvega humida
i d'un cop li han romput les ulleres a Bàbel
Aquesta illa no pot suportar més bandits
més pirates cruels que l'assalten i escorxen
Al Barranc d'Algendar ja no hi creixen flors blaves
Algú rega sonets que el vent seca i desfulla
Ja no cal cercar mons màgics fora del món
tanmateix duim el cel i l'infern dins nosaltres
Els poemes són camps d'un secret territori
on llauram entre mots l'aventura de viure
Fills de Lull confinats a rars llimbs postmoderns
de buidor i futilesa enyoram una pàtria
Mar sagrat dels homèrics herois insulars
van surant sobre l'aigua cadàvers de mites
Déu reclama el seu lloc: Sóc qui sóc i estic fart¹⁴
que m'empreu repressiu i embafeu amb lloances
He somiat tantes nits La Alpujarra de Brenan
o Les Illes Aran de John Milington Synge
He dit sense rancúnia *Goodbye to all that*
i he bastit un Deià amb dea blanca com Graves¹⁵
Macaret és més bàrdic que Margate i sol
hi llegesc fins molt tard¹⁶ hi faig vida ermitana

¹³ T. S. Eliot: "A les sorres de Margate / No puc relacionar / Res amb res." (La terra eixorca).

¹⁴ Èxode, 3, 14-15.

¹⁵ "Goodbye to all that" (autobiografia) i "La Deessa Blanca" (assaig) són dos llibres emblemàtics de Robert Graves.

¹⁶ T. S. Eliot: "Llegeixo fins molt tard i a l'hivern me'n vaig cap al Sud". (La terra eixorca).